

Motion till riksdagen 2008/09:U340

av Ewa Thalén Finné m.fl. (m)

Nordiskt samarbete i en ny tid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hur det nordiska samarbetet bör reformeras.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag som innebär att Nordiska rådet läggs ned.

Motivering

Det nordiska samarbetet har utvecklats och förändrats de senaste 50 åren. Järnridån har fallit. Sovjetunionens sönderfall har öppnat kontakterna med länder runt Östersjön, inte minst de baltiska staterna och Polen. Det tidigare Östtyskland är numera en del av Förbundsrepubliken Tyskland. Europeiska unionen har bildats. Tre av de nordiska länderna är medlemmar och nu har även våra grannländer Estland, Lettland, Litauen och Polen anslutit sig. Norge och Island har särskilda avtal med Europeiska unionen. Samarbetet inom och med Nato har utvecklats. Nya organisationer av olika slag som behandlar många frågor som berör de nordiska länderna har vuxit fram.

Nordiska rådet bildades 1952 som ett organ för samarbete mellan Nordens parlament och regeringar i frågor av gemensamt intresse. Ledamöterna är valda av respektive parlament samt utses av respektive regering. Nordiska rådet samlas i allmänhet till session en gång om året. Mellan sessionerna företräds det av ett presidium, som består av tio ledamöter och leds av en president. Sedan 1971 finns även Nordiska ministerrådet med uppgift att ansvara för samarbetet mellan de nordiska regeringarna och Nordiska rådet.

Vi ser i ökad utsträckning hur nordiska företag går ihop för att öka sin slagkraft i syfte att möta konkurrensen från en alltmer globaliserad världsekonomi, samtidigt som gränsöverskridande regionala samarbeten inom den europeiska gemensamma marknaden får en allt viktigare roll. Samarbetet tar

Fel! Okänt namn på

sig olika uttryck: turism, inköp, handel, företagande, informationsutbyte, kulturella utbyten, utbildning etc.

De internationella affärskontakterna får allt större omfattning och det berör alla branscher och hela samhället.

IT har inneburit en revolution som vi i dag bara ser början av och vars konsekvenser kommer att vara de mest djupgående som den moderna människan ställts inför. Kontakter mellan medborgare i olika länder, organisationer och myndigheter, är i dag inte begränsade till enbart fysiska kontakter, telefonsamtal och brev. Alltmer ser vi hur stora informationsmängder flyttas mellan medborgare, organisationer, företag och länder. Möjligheterna att hålla sig informerad, ta reda på fakta, debattera och lägga fram förslag har förbättrats. Kontakterna mellan beslutsfattare är i dag snabbare, tätare och mer personliga än vad de var vid Nordiska rådets tillkomst.

Nordiska rådets betydelse för den positiva utveckling som varit skall inte underskattas men ej heller övervärderas. Vad som måste diskuteras, i syfte att utveckla våra möjligheter, är hur det framtida samarbetet mellan de nordiska länderna skall organiseras.

En ny tid kräver nya lösningar och nya samarbetsformer. De som tidigare var partner med en samsyn beträffande mål, visioner och lösningar befinner sig i dag i en situation där allt fler frågar sig om nuvarande ordning räcker för att möta de utmaningar som vi står inför.

Det nordiska samarbetet behöver stärkas. Det är först när de nordiska länderna uppträder gemensamt som vi får verklig slagkraft i att ta till vara våra gemensamma intressen. Samtidigt omfattar nordiskt samarbete så mycket mer än tidigare. Berörda länder är fler i dag. Till exempel kan numera även de baltiska länderna räknas in i gruppen nordiska länder. Nya organisationsformer, nya frågeområden, mer komplexa frågor och snabbare förändringstakt ställer krav på förändringar och ökat deltagande. Inte minst är det viktigt att Norden har möjlighet att enas i viktiga EU-frågor.

Styrkan i det nordiska samarbetet bygger på folkligt engagemang. Samarbetet på nationell nivå har en motsvarighet i samarbetet på lägre nivåer, till exempel mellan vänorter, fristående organisationer och företag. Men framför allt handlar det om samarbete mellan personer. Samarbetet tar sig olika uttryck: turism, inköp, handel, företagande, informationsutbyte, kulturella utbyten, utbildning etc. Den nordiska samhörighetens styrka ligger i den vardag vi delar och den kunskap vi har om varandras likheter och olikheter, styrka och svagheter. Dit hör naturligtvis den historia som vi delar.

I riksdagen pågår ett arbete med att förändra formerna för EU-arbetet. Avsikten är att lyfta fram EU-frågorna i det dagliga riksdagsarbetet. Utskottens ställning i detta arbete betonas särskilt.

I dag utser riksdagen 20 representanter och 20 suppleanter som på andra håll än i riksdagen ägnar sig åt nordiska frågor. Det är vår uppfattning att de frågor som i dag hanteras av Nordiska rådet på ett bättre sätt skulle hanteras av riksdagens utskott. Det skulle samtidigt bredda och, menar vi, öka intresset för nordiska frågor om fler kom att omfattas av frågorna.

Bland företrädarna för det gällande institutionella nordiska samarbetet ges ofta bilden att Nordiska rådet skulle vara förutsättningen för det samarbete

Fel! Okänt namn på

som är i dag, samtidigt som det också skulle vara en förutsättning för att utveckla samarbetet ytterligare. Enligt vår mening finns inget sådant samband. Det är därför dags att flytta diskussionerna från Nordiska rådets sessioner/överläggningar till de nationella parlamenten. De utvecklingsmöjligheter som finns med ökat nordiskt samarbete tas bäst till vara om detta är en del av det dagliga arbetet i de nationella parlamenten och deras utskott, i stället för att förvisas till arbetsgrupper inom Nordiska rådet. Vi behöver ett effektivare, mer förankrat och transparent nordiskt samarbete. Nordiska rådet skall därför läggas ned.

Stockholm den 2 oktober 2008

Ewa Thalén Finné (m)

Cecilia Magnusson (m)

Jan-Evert Rådström (m)